

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 22 april 1926 kl. 5 e. m.

*Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om
sänkning av tullen å delar till automobiler m. m.*

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 264, har herr *Löfgren* i Stockholm hemställt, »att riksdagen måtte besluta

dels sådan revision av tulltaxan att tullen å importerade för automobiler erforderliga delar tillhopa blir väsentligt lägre än tullen å färdiga automobiler i den proportion, som man finner skälig,

dels sådana ändringar i tulltaxeförordningen och eventuellt andra förordningar, som kunna vara behövlige för att bereda möjlighet även i vårt land för sammansättningsverkstäder för automobiler».

Det föreliggande förslaget avser att bereda möjlighet att inom landet driva industri för sammansättning av automobiler.

I motiveringen har erinrats, att 1925 års riksdag, i anledning av en av samma motionär väckt motion vilken hade enahanda syfte som den förevarande, i enlighet med bevillningsutskottets hemställda dels beslutat viss tullnedsättning för automobildelar, ej särskilt nämnda, dels ock i skrivelse till Kungl. Maj:t anhållit om utredning, huruvida tullrestitution borde möjliggöras även för värdetull underkastade varor.

Såsom skäl för frågans återupptagande har motionären anført, att den i enlighet med riksdagens förstnämnda beslut gjorda ändringen i tulltaxan icke visat sig tillräcklig för möjliggörande av dylik sammansättningsfabrikation inom landet.

I avgivet betänkande (nr 44) i anledning av ovannämnda vid 1925 års riksdag väckta motion förklarade sig bevillningsutskottet till en början i likhet med motionären anse, att en hit till landet förlagd industri för sammansättning av automobiler skulle vara till avsevärd fördel genom att dels giva sysselsättning åt svensk arbetskraft och dels bereda avsättning åt svenska råvaror och åt produkter av sådan inhemsk industri, som kunde upptaga tillverkning av olika för den ifrågavarande sammansättningsindustrien behövlige delar. Vidare åberopade utskottet ett, efter framställning av utskottet, av kommerskollegium och generaltullstyrelsen i anledning av motionen avgivet utlåtande, av vilket utskottet fann bekräftat

Utskottet.

Motionen.

1925 års
bevillnings-
utskott.

vad motionären anført därom, att förhållandet mellan de gällande tullsatserna för automobildelar och för det färdiga fabrikatet lade hinder i vägen för uppkomsten av en hopsättningsindustri på ifrågavarande område. Vad ämbetsverken i sådant hänseende anført sammanfattade utskottet sålunda. Tullen för färdiga automobiler utginge enligt rubriken 1098 i gällande tulltaxa med 15 procent av värdet. Vissa delar till automobiler, såsom motorer, skruvar, bultar, axlar, kugghjul, fjädrar, kullager m. fl., vore i tulltaxan upptagna under rubriker med olika tullsatser. Andra delar åter tullbehandlades såsom det ämne, arbetat, varav de huvudsakligen bestode. Tullen på samtliga delar till en automobil av det fabrikat, som närmast skulle tänkas bliva föremål för sammansättning här i landet, motsvarade omkring 21 procent av värdet.

Vidare anförde utskottet följande:

»Vid bedömandet av frågan om en bättre avvägning av ifrågavarande tullsatser har utskottet av skäl, som i ämbetsverkens utlåtande anförts, funnit, att det åsyftade resultatet bör ernås genom att tullen för i taxan ej särskilt nämnda automobildelar nedsättes och bestämmes att utgå efter värdet. Enligt den verkställda utredningen synas de nu gällande tullarna för de båda kategorierna automobildelar, de i taxan särskilt nämnda och de ej särskilt nämnda, beträffande automobiler av den typ, som undersökningen i främsta rummet avsett, i genomsnitt motsvara omkring 16 respektive 26 procent av varuvärdet. De båda kategorierna delar ingå i en färdig automobil till ungefärligen lika värde. Nedsättes nu, såsom ämbetsverken ifrågasatt, tullen för de i taxan ej särskilt nämnda delarna till 10 procent av värdet, under det att tullsatserna för de övriga bibehållas oförändrade, motsvarar denna tullnedsättning för samtliga delar en nedsättning till omkring 13 procent av värdet.

Representanter för en amerikansk firma, vilken vidtagit anstalter för att i Stockholm igångsätta en sammansättningsindustri på ifrågavarande område, hava på begäran erhållit tillfälle att inför utskottet tillkännagiva den av dem företrädade industriens önsknings i förevarande ämne och därvid ifrågasatt en så stark tullnedsättning, att tullen för samtliga automobildelar skulle motsvara 5 procent av värdet.

Mot en så långt gående tullsänkning möta enligt utskottets mening ur olika synpunkter starka betänkligheter. Till en början måste befaras, att ett av de syften, som, på sätt ovan nämnts, enligt utskottets mening böra kunna tillgodoses genom en sammansättningsindustri av ifrågavarande slag, nämligen beredandet av avsättning åt svenska industriprodukter, genom den starka tullnedsättningen skulle helt eller delvis förfelas. Och vidare skulle effektiviteten av den för färdiga automobiler gällande tullsatsen säkerligen äventyras. Härtill kommer, att en dylik tullnedsättning knappast skulle kunna genomföras med bibehållande av de nuvarande tullsatserna för i taxan särskilt nämnda delar.

Av sålunda anförda skäl och då några kalkyler för bedömandet av behovet av den ifrågasatta tullnedsättningen icke företetts, har utskottet ansett sig böra stanna vid att föreslå den av ämbetsverken förordade tullsatsen av 10 procent av värdet för ej särskilt nämnda automobildelar.

Genom en dylik tullnedsättning bör det hinder för anordnande av en sammansättningsindustri av ifrågavarande slag, som ligger i de nuvarande

tullsatserna på området, vara undanröjt. Om hänsyn vidare tages till den besparing, som, i fråga om avsättningen på svensk marknad, uppkommer däri genom att frakten på den färdiga bilen från utländsk ort, där sammansättning ägt rum, bortfaller, vill det synas som om förutsättningar skulle kunna anses vara givna för drivandet av en sammansättningsindustri i Sverige. Huruvida utsikter finnas för att en dylik industri verkligen kommer till stånd, beror emellertid även av omständigheter, som undandraga sig utskottets bedömande.

Men även oavsett huruvida det i den föreliggande motionen avsedda syftet blir förverkligat, synes en ändring av nu gällande tullagstiftning på ifrågakvarande område av behovet påkallad. De nuvarande bestämmelserna förorsaka nämligen, såsom ämbetsverken framhållit, ett synnerligen tidsödande arbete vid tullbehandlingen, ett förhållande som en från svenska automobilhandlareföreningen till utskottet inkommen skrift ytterligare bekräftat. Sålunda har i nämnda skrift framhållits, hurusom bestämmelsen angående tullbehandlingen av förnicklade och lackerade metallvaror beträffande automobildelar voro olämpliga och föga ägnade att tillgodose moderna krav. Vidare hava de otillfredsställande konsekvenser påpekats, vilka de nu gällande bestämmelserna medföra beträffande tullbehandlingen av karosserier. Dessa missförhållanden synas till god del bliva avhjälpta genom införande av en enhetlig värdetullsats för i taxan ej särskilt nämnda automobildelar samt genom bifall till ämbetsverkens förslag att i rubriken 1098 upptaga karosserier.

I det ovan åberopade utlåtandet hava ämbetsverken ytterligare berört ett förhållande, som synes förtjäna beaktande. Under hänvisning till förordningen den 13 december 1912 angående tullrestitution i vissa fall vid återutförelse av utländsk vara (s. k. handelsrestitution, Svensk författningssamling 355), ändrad genom förordningen den 16 juli 1919 (Svensk författningssamling 450) hava ämbetsverken framhållit, hurusom införandet av värdetull å vissa automobildelar skulle, med nu gällande bestämmelser, utesluta möjlighet av tullrestitution vid återutförelse i oförändrat skick av sådana delar, avsedda såsom reservdelar. Beträffande den s. k. industrirestitutionen hava ämbetsverken meddelat, att en till synes framkomlig väg att ordna restitutionsfrågan beträffande värdetull underkastade automobildelar varit under övervägande. Enär för en här i landet igångsatt sammansättningsindustri, som även driver export av bilar, frågan om tullrestitution vid återutförelse av reservdelar är av stor vikt och det enligt utskottets mening vore synnerligen önskvärdt, att denna fråga på ett tillfredsställande sätt kunde ordnas även ifråga om handelsrestitution, synes en utredning böra verkställas, huruvida icke på området nu gällande bestämmelser böra underkastas sådan ändring, att möjlighet till tullrestitution icke blir utesluten för värdetull underkastade varor.

I fråga om ämbetsverkens förslag, att karosserier måtte upptagas i rubrik 1098, samt beträffande de ändringar i övrigt i tulltaxan, som böra föranledas av införandet av en tull av 10 procent av värdet för ej särskilt nämnda automobildelar, har utskottet intet att erinra.»

Huruvida och i vad mån den omständigheten, att någon industri för sammansättning av bilar icke kommit till stånd, beror på, att den år 1925 vidtagna nedsättningen av tullen för vissa automobildelar varit otillräcklig, undandraget sig utskottets bedömande. Emellertid har bevillnings-

utskottet mottagit upplysningar, som synas innefatta goda skäl för antagandet, att sådana automobildelar, i tulltaxan ej särskilt nämnda, som äro avsedda att användas i sammansättningsindustri, kunna utan större svårighet i tullbehandlingshänseende skiljas från automobildelar, som skola försäljas såsom reservdelar. Är detta antagande riktigt, skulle en tullnedsättning i nu ifrågavarande syfte kunna begränsas till sådana ej särskilt nämnda automobildelar, som importeras för sammansättningsindustriens behov. Därmed skulle flera av de betänkligheter, som, på sätt ovan återgivits, avhöllo 1925 års bevillningsutskott från att förorda en längre gående tullsänkning, bortfalla. Sålunda torde effektiviteten av tullen för färdiga automobiler icke behöva äventyras, varjämte svårigheten att genomföra nedsättningen med bibehållande av de nuvarande tullsatserna för i taxan särskilt nämnda delar torde i väsentlig mån förminska.

Vid nu angivna förhållanden har utskottet ansett sig böra föreslå riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t göra framställning om ny utredning i ämnet. Utredningen bör, enligt vad ovan sagts, i främsta rummet avse frågan, huruvida en tillfredsställande lösning kan vinnas genom införande av olika tullsatser för ej särskilt nämnda automobildelar, allteftersom de äro avsedda att användas i sammansättningsindustrien eller att säljas såsom reservdelar. I detta sammanhang vill utskottet påpeka, hurusom en dylik tullteknisk gränsdragning även skulle kunna så utnyttjas, att en ytterligare tullsänkning beträffande automobildelar för sammansättningsindustriens behov motvägdes genom att tullen för automobildelar, i den mån de komme i marknaden såsom reservdelar, något höjdes. Sistberörda möjlighet har utskottet endast velat antyda, utan att i någon mån hava intagit ståndpunkt i frågan.

Beträffande vad motionären yrkat i andra punkten av sin hemställan vill utskottet erinra om följande. I anledning av 1925 års riksdags ovan omnämnda skrivelse med begäran om utredning av frågan, huruvida s. k. handelsrestitution borde utsträckas att avse även värdetull underkastade varor, har Kungl. Maj:t i proposition nr 51 förelagt denna riksdag förslag till sådana ändringar i förordningen den 13 december 1912 angående tullrestitution i vissa fall vid återutförsel av utländsk vara, som efter verkställd utredning befunnits erforderliga för tillgodoseende av omförmälda syfte. I enlighet med förslag av bevillningsutskottet (betänkande nr 18) har riksdagen bifallit sistnämnda proposition.

Slutligen vill bevillningsutskottet fästa uppmärksamheten på att den utredning, om vilken utskottet nu går att göra framställning, står i ett visst samband med en redan pågående utredning. På sätt utskottet i sitt den 22 nästlidna mars avgivna betänkande (nr 34) i anledning av en i första kammaren väckt motion (nr 187) om viss ändring i § 19 frihamnsförordningen haft anledning omnämna, har Kungl. Maj:t nyligen genom remiss uppdragit åt kommerskollegium och generaltullstyrelsen att verkställa utredning i fråga

om, bland annat, huruvida tullnedsättning må kunna beredas vara, som förädlas inom frihamn. En dylik utredning torde kunna leda till sådana resultat, genom vilka vissa förutsättningar kunna uppstå för en industri för sammansättning av automobiler inom frihamn.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av motionen II:264 av herr Löfgren i Stockholm, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande de ändringar i tulltaxan, som kunna finnas vara ägnade att befrämja uppkomsten inom landet av en industri för sammansättning av automobiler, samt för nästa års riksdag framlägga det förslag, som kan av utredningen framgå.

Stockholm den 22 april 1926.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, Wohlin, Gustaf Nilsson i Kristianstad, Johan Nilsson i Kristianstad, Pers, Björnsson, Borell, Johan Bergman, Jönsson i Boa, Olsson i Ramsta, Lithander, Hedlund i Östersund, Bengtsson i Kullen, Lövgren i Nyborg, Alexis Björkman, Jönsson i Slätåker, Svensson i Grindstorp, Björklund och Olsson i Gävle.

Reservation

av herr *Wohlin*.
